

Werken aan een impulsaankoop

Min of meer bij toeval stuitte Hans Meuwissen op de oude EB 53 die in 1958 door Janus Kok in Huizen was omgebouwd tot de jachtbotter *Hollantsche Leeuw*. Vol overgave heeft hij zich op het behoud van dit erfgoed gestort, hoewel er bij de behoudsorganisaties een verschil van inzicht leeft over de status van dit schip. Tekst: Klaas Smit Foto's: Klaas Smit en Wouter Rijnberg

‘Ik snap er helemaal niks van,’ zegt Hans Meuwissen, die sinds twee jaar eigenaar is van een jachtbotter. ‘De *Hollantsche Leeuw* wordt niet erkend door de Vereniging BotterBehoud (VBB), omdat er een kajuit op zit. Maar oorspronkelijke inspectiebotters van 100 jaar oud zijn ook uitgerust met een kajuit en die zijn wel erkend. Alsof ze met twee maten meten bij de VBB.’ Daarnaast

valt de *Hollantsche Leeuw* in twee verschillende categorieën. Volgens de SSRP behoort het schip tot categorie B, maar de FVEN - dat het wel heeft erkend als varende monument - plaatst het schip in categorie A. ‘Ik kan dit niet volgen en ik meen dat daar nog eens goed naar moet worden gekeken,’ aldus Hans die dus pas sinds kort vol enthousiasme met zijn botter bezig is. En dat terwijl hij eigenlijk op

zoek was naar een vletje van zo'n honderd euro, om daarmee aan de steiger bij zijn huis te kunnen werken. ‘Prachtige vletjes kwam ik tegen, precies wat ik zocht. Maar daar vond ik ook een advertentie van de *Hollantsche Leeuw* tussen. Ik was gegrepen! Een botter, het zou toch prachtig zijn om met zo'n schip te varen. Varende erfgoed, en ik zou een bijdrage kunnen leveren aan het behoud ervan.’

links: Bij de aankoop was duidelijk dat er bij de botter een restauratieplan hoorde, uit te voeren door Van der Meulen in Sneek. Aan bakboord onder de zwaardklamp en in het achterschip waren nieuwe gangen nodig, want: ‘Ik ben geen voorstander van epoxy of blik,’ aldus Meuwissen

links, 2e foto: de bakboordzijde zit alweer aardig dicht, inclusief uitlaat voor het koelwater

links, 3e foto: Er zitten nog wat houtproppen in, maar bakboord kan bijna afgewerkt worden

linksonder: Klaar met de nieuwe delen in de lak

Actief

‘Ik ben altijd een actief watersporter geweest,’ begint Hans Meuwissen. ‘Je kent dat wel, je begint als kind in een Piraatje en daarna stapte ik over op een Flying Arrow en heb ik in allerlei type schepen gezeild. Ik was altijd op of om het water te vinden.’

Hans had een eigen bedrijf in uitlaatflenzen, bevestigingsonderdelen voor uitlaten, maar vijf jaar geleden verkocht hij op 55-jarige leeftijd zijn bedrijf. ‘Kort daarvoor bent ik gaan roeien. Niet alleen omdat het een mooie sport is, maar ook voor de sociale contacten. Ik dacht: ik wil wel een sociaal netwerk houden en wat te doen hebben,’ vertelt Hans. ‘Mijn vrouw en ik hadden al een sloep bij ons huis liggen, maar we wilden er graag één waarin we ook konden overnachten.’ En dat blijkt de start te zijn van een reeks van toevallige gebeurtenissen, die uiteindelijk leiden tot de aanschaf van de *Hollantsche Leeuw*.

‘De sloep die we op het oog hadden, was niet meer in productie. Ik heb een equivalent laten nabouwen in Turkije. Een heerlijk schip, volledig afgetimmerd met mahonie.’ Nu Hans zijn oude sloep had verkocht en zijn nieuwe bij zijn huis had liggen, bleek de bovengenoemde steiger aangepakt te moeten worden. ‘Ik wilde de aanlegplaats voor de nieuwe sloep verbeteren en daar had ik dus dat werkbootje voor nodig.’

Toen hij echter de *Hollantsche Leeuw* had gespot werd Hans enthousiast, maar hij bleef

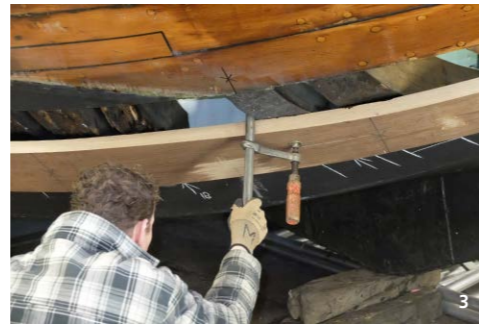
boven: Stuurboord voor was slecht en had nieuwe gangen nodig. Hier zijn (vlnr) Henk, Marco en Henry bezig met de eerste van een reeks van zes

onder: Hans Meuwissen bezig met lakwerk aan zijn nieuw verworven varende erfgoed, de oude EB 53 die tot jachtbotter werd omgebouwd

BEHOUD VAN JE SCHIP

‘Een houten schip heeft baat bij doorluchten,’ zegt werfbaas Henk van der Meulen. ‘De *Hollantsche Leeuw* heeft, ook een aantal zomers, onder een - te goed - afgesloten dekkleed gelegen. De dauwdruppels hingen aan het plafond en dat is een teken dat het vocht niet weg kan. De wind moet door het schip kunnen waaien. Bij de *Hollantsche Leeuw* kwamen we daardoor in de loods op de werf meer plekken tegen die we moesten aanpakken. Niet veel, want het is een botter in goede staat en na de restauratie van deze winter kan ze er weer jaren tegen. Onze voorkeur is daarom dat

schepen in een schiphuis liggen, in het water, met de vlonders omhoog, zowel 's zomers als 's winters. Dan blijven ze het langst goed. Een botter is wel wat groot en op veel plaatsen is helaas geen schiphuis voor handen. Een dekkleed is dan een alternatief, maar zorg er goed voor dat de wind er onderdoor kan waaien.’ Overnaadse houten schepen, hechthouten schepen en sommige andere kunnen de winter op het droge doorbrengen. ‘Wij bieden gelukkig al die vormen van (winter)stalling voor grote en kleinere schepen: in het schiphuis, op de wal buiten, binnen in een loods en 's zomers in onze haven,’ besluit Henk.

1 Marco van der Meulen is bezig met de eerste te vervangen gang. Nadat die in vorm gestoomd is en nogmaals gepast is, wordt er teer gesmeerd op de plekken waar de inhouten de gang raken • 2 De nieuwe gestoomde en geteerde gang ligt klaar • 3 Marco checkt met zijn timmermansoog of de gang goed tegen de inhouten valt • 4 Marco werkt met een driehoeksschrapper gang nummer twee bij aan stuurboord. Boven zijn handen is te zien dat sommige gangen aardig vermolmd zijn • 5 Nieuw hout in de steven aan stuurboord. Gelukkig voldeed de voorsteven nog prima • 6 Uiteindelijk bleek het toch beter vrijwel de gehele kop te vervangen aan stuurboord, dat bleek pas toen de botter in de loods aan een echt grondige analyse kan worden onderworpen

verstandig en verdiepte zich eerst in het schip. Wat is dit voor botter? In welke staat verkeert ze? Hoe zit het met de historie? Allemaal vragen waarop antwoorden kwamen die hem geruststelden. 'Toen ik voldoende wisten ervan overtuigd was dat dit exemplaar in goede staat verkeerde, heb ik een bod uitgebracht op de botter. Een irreëel bod waar ik niks van verwachtte. Een week later ontving ik een e-mail waarin stond dat ik overboden was. Logisch, vond ik. Maar in gedachten zeilde ik al in het schip rond; ik verdubbelde het bod en zo werd ik bij toeval eigenaar van de *Hollantsche Leeuw*. Het vletje waar ik naar op zoek was, heb ik overigens nog steeds niet.'

Maar eens kijken

In december 2015 werd het bod op het schip geaccepteerd. 'Het schip lag bij Jachtwerf Van der Meulen in Sneek en daar zijn we heen gereden. Daar vond ook de overdracht plaats. 'Ik was natuurlijk wel zo realistisch dat ik ver-

wachtte dat er wat aan het schip zou moeten worden gedaan. De botter is meer dan 100 jaar oud. Welke restauratieverplichting ik aanging, daar had ik geen idee van. Manmoedig zou ik de consequenties dragen.' In mei 2016 ging het dekkleed er voor het eerst af. 'Ik had me eerst georiënteerd op mogelijke ligplaatsen voor de zomer. Huizen, Muiden of Elburg? De *Hollantsche Leeuw* staat ook bekend als EB53, dus Elburg zou goed passen. Maar ook Urk kwam voorbij en Urk is het geworden. We wilden het schip dus graag van Sneek naar Urk overvaren.'

Lek of toch niet?

Bij het verwijderen van de dektent, kwam Hans voor de eerste verrassing te staan. De motor stond los in de boot en de motorsteunen waren verrot. Van der Meulen heeft Abma's jachtwerf, de motorenspecialist, erbij gehaald. 'Ze hebben de motor eruit getakeld, gereviseerd, nieuwe motorsteunen geplaatst

en de motor weer gemonteerd. Een tegenvaller, maar ik weet nu wel zeker dat de motor goed is en er goed in zit. En dat is heel wat waard wanneer je erop moet vertrouwen.' De dag waarop Hans het schip wilde overvaren naar Urk was een koude, regenachtige en winderige dag, 'maar we hadden afgesproken te gaan varen en dus hebben we de trossen losgegooid. Met zuidwest 6 konden op het IJsselmeer de zeilen omhoog. Dat was best spannend, voor de eerste keer zeilen met zo'n groot schip. Halverwege keek ik hoe het er binnen aan toe ging en ik zag dat er behoorlijk wat water in stond. Bij aankomst in Urk heb ik Henk van der Meulen gebeld en verteld dat het schip lek was. Henk kon me ervan overtuigen dat dat niet het geval was, want ze hadden bij de inspectie geen lekkages gevonden. Hoogstwaarschijnlijk was er water binnengekomen via de kop boven de waterlijn. Het schip had een tijd stilgelegen en dan drogen de gangen toch wat uit. Dat vond ik plausibel, want de

kop van de botter dook regelmatig flink in de golven. Nadat het water eruit was gepompt, bleef het schip stilliggend inderdaad droog.' Hans en zijn vrouw hadden een prachtige eerste zomer met de *Hollantsche Leeuw* en zijn zeer enthousiast over hun ligplaats in de historische westhaven op Urk.

Restauratieplan

Het restauratieplan dat Hans was overeengekomen met Henk van der Meulen, hield in dat er bakboord achter 5 gangen moesten worden vernieuwd en stuurboord voor 6 nieuwe gangen in de kop zouden komen. 'Van der Meulen kende het schip al van een eerdere restauratie in de winter van 2009 en 2010. In die winter hebben ze al een aantal gangen vervangen, nieuwe inhouten geplaatst en is het hele zeilwerk vernieuwd. Voor mij was het logisch dat zij de nieuwe restauratiewerkzaamheden moesten uitvoeren. Helaas zijn we tijdens de

werkzaamheden toch meer slechte delen tegengekomen dan we vooraf hadden verwacht. Ik had sommige zaken kunnen laten oplossen door het gebruik van epoxy of door er blik overheen te laten zetten, maar daar ben ik geen voorstander van. Ik wil de botter zo origineel mogelijk houden.'

Henk van der Meulen kan de extra werkzaamheden prima verklaren: 'Het is een houten schip waarvoor we in eerste instantie alleen een visuele inspectie hebben gedaan. Dat kan wel grondiger en dat doen we ook altijd wanneer een schip hier op de werf ligt, maar wanneer we in het voorjaar van 2016 waren gaan prikken, dan hadden we het schip misschien lek gemaakt en dat was niet de bedoeling. Pas toen het hier in de loods lag, konden we alles echt goed analyseren.'

Hans begrijpt dat wel, maar de *Hollantsche Leeuw* blijft zo voor verrassingen zorgen. Uiteindelijk zijn er meer gangen in gezet en zijn

WEL OF NIET ERKENDE BOTTER

Hoewel hij nog maar kort eigenaar van de *Hollantsche Leeuw* is, denkt Hans Meuwissen al na over de toekomst. 'Ik ben nog jong en hoop nog jaren met het schip te mogen varen. Maar uiteindelijk overleeft het schip mij. Ik heb de eer er een aantal jaren voor te kunnen zorgen en het in goede staat te houden. Deze botter moet bewaard blijven voor de volgende generaties. Het schip bewaren voor mensen na mij, is een belangrijke overweging geweest voor aanschaf. Nu maken mijn vrouw, onze vrienden en ik er gebruik van, maar er komt een tijd dat ik wil dat ook anderen er gebruik van kunnen gaan maken.' De botter onderbrengen in een stichting of deze in bruikleen geven aan een bestaande stichting, zou kunnen. 'Zover zijn we nog niet, want dat schept ook verplichtingen,' zegt Hans. En er moet in de ogen van Hans nog wel wat gebeuren: 'Zolang de Vereniging BotterBehoud mijn botter niet erkend, kan ik die ook niet onderbrengen bij een VBB-aangesloten stichting.'

links: Terwijl bakboord klaar is ligt er - op de voorgrond - alweer een prachtig nieuw stuk eiken klaar voor de *Hollantsche Leeuw*

linksonder: In 2009/2010 werd de botter ook al eens onder handen genomen door Jachtwerf Van der Meulen. Toen werd er een heel nieuw zeilwerk gemaakt

rechtsonder: In 2009/2010 werden er ter hoogte van het zeilwerk al enkele gangen vervangen

er enkele spanten vervangen. Ook bakboord voor had de botter een aantal nieuwe gangen nodig en stuurboord achter is er nieuw hout in de kont gekomen.

Alleen lakken en verven

'Verrassingen horen blijkbaar bij een houten schip, zo weet ik nu. De restauraties zijn zeer vakkundig uitgevoerd door de werf en het hout dat ze ervoor hebben uitgekozen, is prachtig. De kop aan stuurboord ziet er echt schitterend uit,' zegt Hans met een tevreden blik. 'Ik heb alles zelf geverfd en in de lak gezet. Het totale schip staat nu in de Epifanes lak, voor de nieuwe delen hebben we Epifanes PP-lak gebruikt, een tweecomponentensysteem dat je na een paar uur al kunt overlakken. Dat kwam mij goed uit, omdat de nieuwe delen toch een keer of acht in de lak moesten. Daarnaast is het schip binnenin behandeld met Induline, een watergedragen impregneringsmiddel op lijnoliebasis tegen rot en blauwschimmel. Ik ga ervan uit dat het schip nu goed is en dat ik het komende winter alleen hoeft te lakken en verven.'